

แนวทางการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียนบ้านวังโพ อำเภอสามเภา จังหวัดตาก*
GUIDELINES OF INFORMATION SYSTEM DEVELOPMENT
FOR ACADEMIC AFFAIRS ADMINISTRATION OF BANWANGPHO
SCHOOL, SAM-NGAO DISTRICT, TAK PROVINCE

ธีร์นริศวรร ปราจันทร,
Theenarit Prachan
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพายัพ
Educational Administration,
Graduate School, Payap University
E-mail : theenaritprachan@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านวังโพ อำเภอสามเภา จังหวัดตาก และ 2) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านวังโพ อำเภอสามเภา จังหวัดตาก ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายบริหารงาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครู ผู้รับผิดชอบฝ่ายบริหารงานวิชาการ ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษา จำนวนรวมทั้งสิ้น 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามสภาพปัญหา แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) และแบบประเมินความเหมาะสม ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

* Received 29 January 2023; Revised 29 June 2023; Accepted 30 June 2023

ผลการวิจัยที่พบ

1. สภาพปัญหาสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านวังโพ อำเภอสามเภา จังหวัดตาก สภาพปัจจุบันโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกรายการ

2. แนวทางการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านวังโพ คือ ควรวิเคราะห์ระบบข้อมูลโดยละเอียด สํารวจข้อมูลพื้นฐานที่ตรงกับสภาพจริงของสถานศึกษา จัดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ให้เป็นผู้รับผิดชอบทั้งผู้ดูแลรักษาระบบและผู้ใช้ระบบโดยตรง ออกแบบการใช้งานของระบบให้มีความสะดวก รวดเร็ว ใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน และง่ายต่อการบำรุงดูแลรักษา

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา, ระบบสารสนเทศ, การบริหารงานวิชาการ

Abstract

The purpose of this research were 1) to investigate the problem of information system for academic affairs administration of Banwangpho school, Sam-ngao district, Tak province and 2) to find guidelines of information system development for academic affairs administration of Banwangpho school, Sam-ngao district, Tak province. The research population were school administrators, head of administration, head of learning subject groups, board of basic education institutions, the teacher were responsible of administrative, teacher and educational and student parents personnels 35 persons. Data was gathered by problem condition questionnaire, focus group discussion report and suitability assessment form. The data were analyzed by an application package for frequencies, percentages, mean and standard deviation.

The results showed that:

1.The problem in the information system for academic affairs administration of Banwangpho school, Sam-ngao district, Tak province. The current problem situation as a whole was at high levels. Considering several aspects, it was found that are all items were at high levels.

2. Guidelines of information system development for academic affairs administration of Banwangpho school. School should analyze the information system thoroughly. Explore basic information that matches the actual conditions of the educational institution. Provide personnel with knowledge, expertise and appropriateness to be responsible for system administrators and system users directly. System design to be convenient, fast, easy to use, uncomplicated and easy maintenance

Keywords : Development Guidelines, Information System, Academic Affairs Administration

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 หลายประเทศทั่วโลกเกิดการการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากในโลกยุคโลกาภิวัตน์ มีการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งความก้าวหน้าทั้งด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศการศึกษา จึงต้องมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงจากระบบการศึกษาเดิม เพื่อให้ทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี อีกทั้งเพื่อแก้ไขปัญหาทางการศึกษาที่มีมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการใช้นวัตกรรมมาประยุกต์ในระบบการบริหารจัดการด้านการศึกษามีส่วนช่วยให้การใช้ทรัพยากรการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (ศศิประภา ชัยประสิทธิ์, 2553, น. 60)

การจัดระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษาเป็นการพัฒนาตามนโยบายของแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580 มุ่งเน้นการสร้างความสามารถในการแข่งขัน การยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานแนวคิด 3 ประการ ได้แก่ 1) การมองกลับไปที่เราทำทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ 2) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และ 3) การเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคู่มือใหม่ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด พร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐ และลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศ ตลอดจนการพัฒนาาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีคุณภาพและสามารถเข้าถึงได้ง่าย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561, น. 33-36)

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในหมวดที่ 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาตรา 64 - 67 ได้ให้ความสำคัญด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิต และพัฒนาแบบเรียน สื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์ และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมถึงส่งเสริมให้มีการวิจัย และพัฒนา การผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมถึงการติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการ เรียนรู้ของผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2549, น. 22)

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการศึกษา พ.ศ. 2547-2549 และได้กำหนดยุทธศาสตร์การนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) มาใช้ในการพัฒนาการศึกษาโดยมุ่งเน้นเน้นยุทธศาสตร์ สอดคล้องกับ ไพเราะ คณะพล (2556) ซึ่งได้กล่าวถึงหลักการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) มาใช้ในการพัฒนาการศึกษาอันประกอบไปด้วย 4 ประการ ได้แก่ 1) การเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้เรียนใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ 2) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศพัฒนาการบริหารจัดการและให้บริการทางการศึกษา 3) การผลิตและพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศผลิตและพัฒนาบุคลากร เพื่อรองรับความต้องการกำลังคนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และ 4) การกระจายโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาจัดให้มีและกระจายโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างทั่วถึง

การบริหารงานในสถานศึกษาตามกระบวนการบริหารภาพรวมซึ่งมีปัจจัยสำคัญ การบริหารที่สำคัญ 4 องค์ประกอบ คือ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Materials) และการจัดการ (Management) ซึ่งกระบวนการบริหารการศึกษาทั่วไป ศิริพงษ์ เสาภายน (2548, น. 24) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารจัดการการศึกษา ตามแนวคิดบทบาทหน้าที่ ที่สำคัญสำหรับผู้บริหาร ซึ่งประกอบไปด้วย 1) การวางแผน 2) การจัดองค์การ 3) การจัดคน เข้าทำงาน 4) การสั่งการ 5) ความร่วมมือ 6) การรายงาน และ 7) งบประมาณ และจากการศึกษาระดับของงานด้านการบริหารงานวิชาการตามกฎกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ได้แบ่งการบริหารงานวิชาการเป็น 17 งาน สอดคล้องกับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543, น. 1) กล่าวว่า กระบวนการบริหารการศึกษาล้วนมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาสถานศึกษา ซึ่งมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการเกี่ยวข้องกับการจัดโครงสร้าง หลักสูตรของสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นการบริหารงานวิชาการถือเป็น หัวใจของการบริหารการศึกษา ทั้งนี้ ระบบสารสนเทศเป็นส่วนที่สำคัญต่อการบริหาร สถานศึกษา สามารถทำให้การบริหารจัดการการศึกษามีคุณภาพและประสิทธิภาพได้มากยิ่งขึ้น

สารสนเทศ เป็นข้อมูลที่ถูกรวบรวมอย่างเป็นระบบผ่านการวิเคราะห์ ประมวลผล ประเมินค่า และนำเสนอ หรือรวบรวมไว้ในรูปแบบต่าง ๆ นำไปใช้ในการวางแผนการ ประสานงาน การควบคุม และการตัดสินใจในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ดังนั้น ผู้บริหารจะต้อง รู้จักใช้ระบบสารสนเทศ เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาองค์กร (อธิป ศรีบรรเทา, 2562, น. 61) ในการพัฒนาประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศจึงเป็นกระบวนการหรือกิจกรรม ที่ดำเนินการเพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ระบบสามารถทำงานได้ดีขึ้น ราบริน สะดวก รวดเร็ว ในการใช้และมีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งจำเป็นต้องมีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) การศึกษาระบบ หมายถึงการทำความเข้าใจ กระบวนการทำงานว่ามีองค์ประกอบอะไรบ้างในการดำเนินงาน ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยมีประสิทธิภาพ 2) การวิเคราะห์ระบบ หมายถึง การศึกษา กระบวนการทำงาน ของระบบเพื่อแก้ปัญหาในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ 3) การ ออกแบบระบบ หมายถึง กระบวนการวางแผนทำงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย 4) การใช้ระบบ หมายถึงการนำระบบมาใช้ในการทำงานเพื่อให้งานที่วางแผนไว้บรรลุเป้าหมายอย่างมีคุณภาพ และ 5) การดูแลรักษาและการตรวจสอบระบบ หมายถึง กระบวนการควบคุมดูแลการใช้ระบบ ต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้ทันสมัย ปรับปรุงแก้ไขให้ใช้งานได้ตลอดเวลา (พรทิพย์ เรืองนิสสัย, 2558, น. 6)

โรงเรียนบ้านวังโพ อำเภอสสามเงา จังหวัดตาก ที่ผ่านมามีการนำระบบสารสนเทศ เข้ามามีบทบาทในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา แต่เนื่องจากระบบสารสนเทศยังขาด แนวทางในการปฏิบัติด้านการพัฒนาระบบสารสนเทศของสถานศึกษา ทำให้ผลการประเมิน การติดตามการปฏิบัติงานระบบควบคุมภายใน รอบ 12 เดือน พบความเสี่ยงตามที่ปรากฏ คือ ให้มีการปรับปรุงการควบคุมภายในด้านการพัฒนางานวิชาการ ได้แก่ การจัดทำระบบข้อมูล สารสนเทศภายในสถานศึกษาสำหรับการจัดการข้อมูลผู้เรียน ยังขาดความทันสมัย ขาดการใช้ งานโปรแกรมหรือซอฟต์แวร์ที่สามารถอำนวยความสะดวกให้กับคณะครู และในปัจจุบัน ครู และบุคลากรในสถานศึกษาทำการกรอกเอกสารธุรการชั้นเรียนโดยการบันทึกการกรอกข้อมูล ที่เกี่ยวกับผู้เรียนด้วยมือ (Manual) แพลตฟอร์มสำหรับการทำงานในภาพรวมของสถานศึกษา ยังขาดความเป็นมาตรฐานในการจัดเก็บข้อมูล (โรงเรียนบ้านวังโพ, 2563, น. 1-2) จากเหตุผล ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาสภาพปัญหาของระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนบ้านวังโพ อำเภอสสามเงา จังหวัดตาก เพื่อหาแนวทางการพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านวังโพที่มีความเหมาะสมที่จะสามารถพัฒนาระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่มีคุณภาพและสามารถเข้าถึง ได้ง่าย เป็นการใช้นวัตกรรมมาประยุกต์ในระบบการบริหารจัดการด้านการศึกษาให้สอดคล้อง กับความเจริญก้าวหน้าทางด้านของเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศและนโยบายทางการศึกษา

พร้อมทั้งรองรับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างเหมาะสมให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านวังโพ อำเภอสสามเงา จังหวัดตาก
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านวังโพ อำเภอสสามเงา จังหวัดตาก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านวังโพ อำเภอสสามเงา จังหวัดตาก

ประชากร/กลุ่มเป้าหมาย จำนวนทั้งสิ้น 35 คน ประกอบด้วย 1) กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายบริหารงาน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 9 คน 2) กลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านวังโพ อำเภอสสามเงา จังหวัดตาก จำนวน 9 คน 3) กลุ่มคณะครูผู้รับผิดชอบฝ่ายบริหารงานวิชาการ จำนวน 4 คน และ 4) กลุ่มครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 13 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านวังโพ อำเภอสสามเงา จังหวัดตาก โดยลักษณะเครื่องมือแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ โดยค่าต่ำสุดคือ 1 หมายถึงสภาพปัญหาน้อยที่สุดและค่าสูงสุดคือ 5 หมายถึงสภาพปัญหามากที่สุด และตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเป็นแบบปลายเปิด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล 1) ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามจากการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างข้อคำถามของเครื่องมือวิจัย โดยการร่างข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านวังโพ ตามแนวคิดวงจรการพัฒนาระบบ 2) สร้างแบบสอบถาม (ฉบับร่าง) สภาพปัญหาาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านวังโพ

3) นำแบบสอบถาม (ฉบับร่าง) เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไข และให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความชัดเจนของเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในข้อคำถาม โดยความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา พิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC) เป็นรายข้อ มีค่าระหว่าง 0.7 - 1.0 ถือว่าใช้ได้ 4) แก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำทดลองใช้กับผู้ใช้กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มศึกษา จำนวน 30 คน 5) วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามแบบของครอนบาค หากแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นรายฉบับเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป ทั้งนี้คำนวณค่าความเชื่อมั่นมีค่า 0.974 ถือว่าใช้ได้ 6) ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์สำหรับเก็บข้อมูลจริงจากกลุ่มเป้าหมาย และ 7) ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับนำมาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของคำตอบและนำไปประมวลผลคะแนนตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปด้วยความถี่และร้อยละ 2) สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้องกับข้อคำถามโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามแบบของครอนบาค 3) การวิเคราะห์ระดับสภาพปัญหาาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการนำมาหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วจึงแปลผลเทียบเกณฑ์เป็นข้อและโดยรวม มีเกณฑ์ ดังนี้ ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49 ระดับน้อยที่สุด 1.50-2.49 ระดับน้อย 2.50-3.49 ระดับปานกลาง 3.50-4.49 ระดับมาก และ 4.50-5.00 ระดับมากที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 หาแนวทางการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านวังโพ อำเภอสสามเงา จังหวัดตาก

1. ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มาดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้แก่ นักวิชาการคอมพิวเตอร์ จำนวน 1 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน และคณาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย จำนวน 1 คน โดยวิธีการสนทนากลุ่มแบบออนไลน์ (Online) โดยผู้วิจัยทำการบันทึกเสียงระหว่างการสนทนากลุ่ม จากนั้นนำข้อมูลจากการสนทนามาวิเคราะห์เนื้อหา และสร้างเป็นร่างแนวทางการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านวังโพ อำเภอสสามเงา จังหวัดตาก

2. นำร่างแนวทางการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านวังโพ อำเภอสามเภา จังหวัดตาก ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา จึงได้แนวทางการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านวังโพ อำเภอสามเภา จังหวัดตาก ฉบับสมบูรณ์สำหรับนำมาประเมินความเหมาะสมต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม โดยประเด็นในการสนทนากลุ่มคือแนวทางการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านวังโพ

ผลการวิจัย

1. สภาพปัญหาาระบบสารสนเทศที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านวังโพ อำเภอสามเภา จังหวัดตาก

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลผลเทียบเกณฑ์และอันดับเกี่ยวกับสภาพปัญหาาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านวังโพ อำเภอสามเภา จังหวัดตาก สรุปรวม 5 ด้าน (N=35)

สภาพปัญหาาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านวังโพ	ระดับสภาพปัญหา			
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลผล	อันดับ
1. ด้านการศึกษาระบบ	4.30	0.45	มาก	3
2. ด้านการวิเคราะห์ระบบ	4.39	0.39	มาก	2
3. ด้านการออกแบบระบบ	4.00	0.76	มาก	
4. ด้านการใช้ระบบ	4.21	0.80	มาก	
5. ด้านการดูแลรักษาและการตรวจสอบระบบ	4.44	0.61	มาก	1
รวม	4.27	0.60	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่าสภาพปัญหาาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านวังโพสรุปรวม 5 ด้าน พบว่า มีค่าสภาพปัญหาเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยสูงอันดับที่ 1 คือ ด้านการดูแลรักษาและการตรวจสอบระบบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 อันดับที่ 2 คือ ด้านการวิเคราะห์ระบบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 และ อันดับที่ 3 คือ ด้านการศึกษาระบบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 ตามลำดับ

2. แนวทางการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านวังโพ อำเภอสสามเงา จังหวัดตาก

ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ที่ได้จากการสนทนากลุ่มในประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านวังโพ อำเภอสสามเงา จังหวัดตาก ซึ่งเป็นไปตามหลักการพัฒนาประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศให้สามารถทำงานได้ดีขึ้น มีประสิทธิภาพสูงสุดมีองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้ผลการวิจัยดังนี้

1. ด้านการศึกษาระบบ แนวทางพัฒนาระบบ คือ เป็นกระบวนการขั้นตอนที่ทำงานต่อเนื่องไปกับด้านการวิเคราะห์ระบบ โดยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลของระบบโดยละเอียดก่อน แล้วจึงศึกษาการทำงานของระบบสารสนเทศ และศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ทรัพยากรต่าง ๆ ที่สถานศึกษามีอยู่ และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำระบบสารสนเทศให้มีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน

2. ด้านการวิเคราะห์ระบบ แนวทางพัฒนาระบบ คือ ควรวิเคราะห์ปัจจัยด้านทรัพยากร อุปกรณ์เทคโนโลยีและบุคลากรให้เหมาะสมกับการพัฒนาระบบสารสนเทศเนื่องจากบุคลากรจะเป็นทั้งผู้ดูแลรักษาและใช้งานระบบในคราวเดียวกัน ซึ่งการวิเคราะห์ระบบควรทำความเข้าใจไปกับการศึกษาระบบเพื่อให้ระบบสารสนเทศดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน และเป็นกระบวนการต่อเนื่องหากศึกษาระบบได้เป็นอย่างดีและตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุดก็จะสามารถทำการวิเคราะห์ระบบได้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

3. ด้านการออกแบบระบบ แนวทางพัฒนาระบบ คือ ด้านการออกแบบระบบเป็นด้านที่สำคัญต่อการออกแบบระบบให้มีความสะดวก รวดเร็ว ใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน ทำให้ผู้ใช้สามารถตรวจสอบระบบและบำรุงดูแลรักษาระบบได้ง่าย ควรออกแบบพัฒนาระบบตามวงจรพัฒนาระบบสารสนเทศ(SDLC) เพราะทุกด้านมีความสำคัญต่อการพัฒนาระบบสารสนเทศทั้งหมด และสามารถใช้ระบบสารสนเทศและแอปพลิเคชันที่สามารถใช้งานได้ง่าย ฟรี เข้าถึงได้ทุกที่ ทุกเวลา เช่น Google Classroom, Google Site ฯลฯ

4. ด้านการใช้ระบบ แนวทางพัฒนาระบบ คือ ควรมุ่งเน้นงานวิชาการในด้านใดด้านหนึ่งที่สามารถนำระบบสารสนเทศมาใช้งานได้อย่างเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งมาจากการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านงานวิชาการ วิเคราะห์คน ให้มีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ให้กำหนดกลุ่มเป้าหมายของผู้ใช้งานระบบสารสนเทศทั้งบุคคลภายนอกและภายในของสถานศึกษา

5. ด้านการดูแลรักษาและการตรวจสอบระบบ แนวทางพัฒนาระบบ คือ การใช้งานระบบสารสนเทศให้คำนึงถึงผู้ใช้งานและผู้ดูแลรักษาระบบ และคำนึงถึงด้านการใช้งานให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้เป็นหลัก ระบบสารสนเทศต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตาม

สถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ระบบมีคุณภาพ รวดเร็ว ทันสมัย และมีความน่าเชื่อถือของข้อมูลสารสนเทศ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยขออภิปรายผล ดังนี้ คือ

1. สภาพปัญหาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านวังโพ อำเภอสามเภา จังหวัดตาก

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านวังโพ พบว่าสภาพปัญหาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยรวมและรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ วรรณศักดิ์ เบ้าภาระ (2555) ทำการศึกษาเรื่องปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ (MIS) ในโรงเรียนขยายโอกาส ในเขตอำเภอบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการศึกษาปัญหาการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับไพเราะ ศรีทอง (2554) ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารระบบสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดระยอง พบว่า ระดับปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารระบบสารสนเทศโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านวังโพ อำเภอสามเภา จังหวัดตาก

แนวทางการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการเป็นไปตามหลักการพัฒนาประสิทธิภาพของระบบ มี 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการศึกษาระบบ คือควรทำการศึกษาระบบอย่างต่อเนื่องไปกับด้านการวิเคราะห์ระบบ ควรศึกษาทรัพยากรต่าง ๆ และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่สถานศึกษามีอยู่เพื่อจัดทำระบบสารสนเทศให้มีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันที่เป็นอยู่ให้มากที่สุด 2) ด้านการวิเคราะห์ระบบ คือ ควรศึกษาว่ามีทรัพยากร อุปกรณ์เทคโนโลยีและบุคลากรให้เหมาะสมกับระบบสารสนเทศ และควรทำอย่างต่อเนื่อง ควบคู่ไปกับด้านการศึกษาระบบเพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด จะสามารถทำการวิเคราะห์ระบบได้มีประสิทธิภาพมากที่สุดเช่นกัน 3) ด้านการออกแบบระบบ มีแนวทาง คือควรการออกแบบระบบให้มีความสะดวก รวดเร็ว ใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน ทำให้ผู้ใช้สามารถตรวจสอบระบบและบำรุงดูแลรักษาระบบได้ง่าย นอกจากนี้ ควรนำแอปพลิเคชันที่สามารถใช้งานได้ฟรี เข้าถึงได้ทุกที่ ทุกเวลา มาร่วมใช้ด้วย 4) ด้านการใช้ระบบ คือ ควรกำหนดงานวิชาการด้านใดด้านหนึ่งที่จะนำระบบสารสนเทศมาใช้งาน นอกจากนี้ ควรกำหนด

กลุ่มเป้าหมายของผู้ใช้งานระบบสารสนเทศทั้งบุคคลภายนอกและภายในของสถานศึกษา ให้ชัดเจน และ 5) ด้านการดูแลรักษาและการตรวจสอบระบบ คือ ควรคำนึงถึงผู้ใช้งานและผู้ดูแลรักษาระบบ และคำนึงถึงด้านการใช้งานให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้เป็นหลัก นอกจากนี้ ควรมีการปรับปรุงระบบสารสนเทศเพื่อให้ระบบมีคุณภาพ รวดเร็ว ทันสมัย และมีความน่าเชื่อถือของข้อมูลสารสนเทศ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. การพัฒนาระบบสารสนเทศในครั้งนี้เป็นการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ หากต้องนำไปใช้กับการบริหารงานอื่น ๆ ต้องทำการออกแบบและสร้างรูปแบบของระบบสารสนเทศใหม่ขึ้นมา เพื่อให้เข้ากับลักษณะของงาน
2. การดูแลรักษาและการตรวจสอบระบบนั้นเป็นสิ่งสำคัญของการใช้งานระบบสารสนเทศ ต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ใช้งานระบบและฝึกด้านทักษะการปฏิบัติเพื่อให้การใช้งานระบบสารสนเทศเป็นไปอย่างต่อเนื่อง
3. การออกแบบระบบสารสนเทศ เป็นสิ่งที่ผู้ใช้งานระบบเป็นผู้ออกแบบการทำงานของระบบสารสนเทศ เพื่อให้การทำงานสอดคล้องกับแนวทางในการปฏิบัติและตรงกับความต้องการของผู้ใช้
4. ควรมีการนำระบบสารสนเทศเข้ามาใช้พัฒนาฝ่ายบริหารงานวิชาการทุกงานเพื่อให้ง่ายต่อการเก็บหลักฐานและนำออกสู่การตรวจสอบภายนอกได้สะดวกและง่ายต่อการเข้าถึง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่มีบริบทใกล้เคียงกันภายในต้นสังกัดหรือสังกัดอื่น ๆ เพื่อใช้ต่อยอดในการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จในการดำเนินงานการพัฒนาพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ กับสถานศึกษาที่มีบริบทใกล้เคียงกันภายในต้นสังกัดหรือสังกัดอื่น ๆ เพื่อนำมาสร้างเป็นรูปแบบการพัฒนาพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานของโรงเรียนบ้านวังโพ อำเภอสสามเงา จังหวัดตาก
3. ควรสนับสนุนการจัดสร้างระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการที่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติการทำงานได้จริงตามความต้องการของผู้ใช้

4. ควรสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้ที่มีความสนใจด้านการพัฒนาระบบสารสนเทศทำการวิจัย เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานภายในสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ให้ครบทุกด้าน

เอกสารอ้างอิง

- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). การบริหารงานวิชาการ. (หน้า 1). กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริม กรุงเทพฯ.
- ไพเราะ คณະพูล. (2556). นโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา. เรียกใช้เมื่อ 15 กันยายน 2564. จาก <https://www.gotoknow.org/posts/453507>
- ไพเราะ ศรีทอง. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารระบบสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดระยอง (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- โรงเรียนบ้านวังโพ. (2563). การรายงานผลการติดตามการปฏิบัติงานระบบควบคุมภายในรอบ 12 เดือน ปีงบประมาณ 2564. (หน้า 1-2). โรงเรียนบ้านวังโพ : สำนักวิชาการ โรงเรียนบ้านวังโพ.
- ศศิประภา ชัยประสิทธิ์. (2553). องค์กรแห่งนวัตกรรม: ทางเลือกของผู้ประกอบการยุคใหม่. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ศิริพงษ์ เสาภายน. (2548). หลักการบริหารการศึกษา: ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บூค พอยท์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2549). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.
- อชิป ศรีบรรเทา. (2562). ระบบสารสนเทศวิทยาลัยเทคนิค : ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

